

Resumé af oplæg den 13. december

Davidshistorien

Historien om kong David er delt op i to:

- 1) 1 Sam 16 – 2 Sam 7: Davids vej til tronen
- 2) 2 Sam 8 – 1 Kong 2: Tronfølgehistorien – kampen om, hvem der skal arve tronen efter David

Historien om David fortælles også i 1 Krøn 10-29

Tid: fra ca. år 1000

A. Davids vej til troen

I Saul og David

A 1 Sam 16, 1-16: Historien indledes med, at profeten Samuel salver David til konge.

Samuel står som overgang mellem dommertid og kongedømme, snart profet, snart dommer og hærfører.

Salvning forlener hellighed, dvs. bringer person eller sted i overensstemmelse med det rum, hvor Jahve er nærværende.

B David bliver en af Sauls betroede mænd.

Forskellige beretninger:

- 1) 1 Sam 16,17-23: David kommer som harpespiller til Sauls hof
- 2) 1. Sam 17: David melder sig til kampen mod Goliath,

Davids ambitioner viser sig i:

- At han slutter venskab med Sauls søn, Jonatan
- Får Sauls datter Mikal til ægte for en pris af 200 faldne filistre.

C Konflikten med Saul

- David opnår folkeyndest - Sauls frygt og misundelse
- David fordrives fra Sauls hof, efterstræbes af Saul og hans mænd
- Pagten med Jonatan 1 Sam 18,3. *Pagten* skaber en ubrydelig sammenhæng mellem parterne (*berit* = at skære en pagt). Pagten er indgået for Guds ansigt (1 Sam 20,8).
- Davids ædelmod i forhold til Saul (1 Sam 24 og 26) viser Davids strategi: Understregning af kongeværdighedens hellighedskarakter: "Det er Gud selv, der har udpeget ham til konge"
- Tvetydigt forhold til Saul og hans slægt. David optræder både som beskytter og hævner. Klagesangen over Saul og Jonatan, samt Sauls fætter, Abner (2 Sam 1,19-27 og 2 Sam 3,33-34).

II David bliver konge over Israel 2 Sam 2 – 6

- David residerer i Hebron som Juda stammes konge
- Abner slutter sig til David, giver Mikal tilbage
- Konflikt mellem Abner og Davids hærfører, Joab. Abner myrdes. David fralægger sig ansvaret.

- To kana'anæiske mænd myrder Sauls søn, Ishba'al
- Israels stammer henvender sig til David om at blive deres konge
- Gennem David er der samlet et storiisraelistisk rige bestående af de israelitiske stammer og Davids personlige besiddelser
- Ved sin side har David: Joab (hærfører) – Ebjatar (ledende præst i de israelitiske stammer) – en slagkraftig hær – Gad (profet)
- Erobrer Jerusalem (2 Sam 5) og gør Jerusalem til den nye territorialstats hovedstad.
- Indtager Kirjat-Jearim, kana'anæisk by, hvor *pagtens ark* stod og fører arken til Jerusalem – *arken* repræsenterer den usynlige Gud.
- Undertvinger ikke de kana'anæiske byer, men optræder som deres konge

III Jerusalem

Da Israels 12 stammer havde slået sig sammen, tog David og alle israelitterne op for at indtage Jerusalem. På det tidspunkt hed byen Jebus, og det var dér Jebusitterne boede. ”I kan godt opgive at komme ind i byen!” sagde jebusitterne, men kort efter havde David indtaget Zionsborgen på Zionsbjerget og omdøbt den til Davidsborgen, 2 Sam 5 6ff.

Davids valg af Jerusalem som kongestad bliver af afgørende betydning for den videre udvikling af israelitisk-jødiske kultur og religion.

Konsekvenser for Davids egen tid:

Militært – et fast støttepunkt for Davids egne styrker

Strategisk – uindtageligt, men for fjernt fra de nordlige områder.

Politisk - byen stilles direkte under David. Og ved at vælge en kana'anæisk by som residens undgik David rivalisering mellem stammerne.

Kulturelt/religiøst – arken overføres til Jerusalem. Byens kana'anæiske præstekonge Sadok, bliver ypperstepræst.

B. Tronfølgehistorien

Iflg. 2 Sam 3,2-5 fik David som konge i Hebron sønnerne: Amnon (den førstefødte), Kilab, Absalon, Adonija, Shefatja, Jitream. Mærk: navnene er sammensat med *am*, *ab* og *Jah* og dermed udtryk for gammelisraelitisk tro

Iflg. 2 Sam 5,13-16 har vi listen over de sønner, David fik i Jerusalem: Shammua, Shobab, Natan, Salomon, Jibkar, Elishua, Nefeg, Jafia Elishama, Eljada, Elifelet.

Her er to navne sammensat med den kana'anæiske hovedgud *El*s navn,

Tronstridighedernes forløb:

Amnon forspilder sin chance ved at voldtage Absalons søster, Tamar. Absalon rydder Amnon af vejen.

Absalon landsforvises, men tages til nåde pga. Joabs forbøn

Absalon går forsøg på oprør, der tvinger David i defensiven, men Absalon dræbes.

David vender tilbage til tronen, men lader sig udelukkende hylde af judæerne, hvilket vækker nordstammernes jalousi

Adonija synes nu at være den oplagte arvtager til tronen

Batseba påvirker den aldrende konge til at foretrække hendes søn, Salomon. Dette valg bakkes op af de mest indflydelsesrige kredse i Jerusalem: profeten Natan, Benaja, lederen af de professionelle soldater. Sadok, ypperstepræsten.

Adonija mister livet, Joab, dræbes, præsten Ebjatar forvises.

Tronfølgen med Salomen er sikret, og det davidediske storrige kan bestå.

David dør efter 40 års regering, heraf de 33 i Jerusalem

Tradition om Sauls og Davids regering levede først i en mundtlig overlevering og siden nedskrevet som grundstamme i den historiske overlevering af Israels historie i kongetiden.

Messias

Hebr.: *masjiah* ”den salvede”.

I GT brugt om:

- 1) Præster: ”den salvede præst”, om ypperstepræsten
- 2) Konger: ”Jahves salvede” se 1 Sam 12,3ff og 1 Sam 26,9ff.
Den aktuelle konge bliver til den forventede Messias.
- 3) Salvningen bringer den salvede ind i hellighedens område.
- 4) Kongen som salvet hører sammen med kongens kultiske opgaver: Gennem kongen skal Guds velsignelse blive virkelighed.

År 1000:	Kongetiden: Forventning om en idealkonge
År 500:	Efter eksilet i Babylon: En frelserskikkelse – et herlighedsrige En Guds repræsentant, Menneskesønnen, der indvarsler den nye verden (apokalyptisk litteratur) ”Herrens lidende tjener”
År 0:	Forventning om en Davids søn, en kongelig skikkelse,

Profeterne i kongetiden fremhæver forventningen om en idealkonge, der skal afløse de konger, der gang på gang svigter de krav, der må stilles til en konge efter Guds vilje.

Fra 700- til 600-tallets reaktionsprofeter:

Amos, der taler om Davids hytter, der skal genrejses – Am 9,11.

Hoseas - Ho 1,11

Esajas – Es 7,14; 9,1-6; 11,1-10

Mika – Mi 5,1-5

Jeremias – Jer 2,3ff.

Ezekiel – Ez34,23f

Dauids og Salomons rige

